

Høringssvar fra Norske alpinanlegg og fjelldestinasjoner

Vedrørende forslag til endringer i taubaneforskriften 2025

Oslo 19 mai 2025

Til Statens jernbanetilsyn,

Vi viser til høringen om forslag til endringer i taubaneforskriften. Bransjeforeningen Norske alpinanlegg og fjelldestinasjoner støtter intensjonen om å sikre tydeligere regler og et høyt sikkerhetsnivå i taubaneverksamheten. Samtidig vil vi påpeke at enkelte forslag, slik de foreligger, kan få utilsiktede og uforholdsmessige konsekvenser for eksisterende anlegg, spesielt for nærmiljøanlegg og mindre virksomheter. Vi har derfor følgende kommentarer, strukturert etter høringsnotatets oppbygning:

1. Endringer i § 2-4 b – Krav ved gjenoppstart av taubane

Vi støtter de to første leddene i § 2-4 b, som tydeliggjør at taubaner kan få ny driftstillatelse når de er i samsvar med opprinnelig dokumentasjon og tidligere godkjente endringer. Dette er positivt for forutsigbarheten i bransjen.

Derimot er vi sterkt kritiske til det foreslåtte tredje leddet, som innebærer at anlegg uten driftstillatelse i over ett år automatisk må dokumentere samsvar med forordning (EU) 2016/424 eller tilsvarende harmoniserte standarder.

Selv om Norge har adgang til å stille strengere krav enn EU-direktivet krever, er dette en politisk beslutning – ikke en rettslig nødvendighet. Direktiv 2000/9/EF slår fast at det ikke er nødvendig å kreve at eksisterende taubaner bringes i samsvar med nye krav, med mindre det er dokumentert at de grunnleggende sikkerhetsmålene ikke overholdes. SJT har ikke dokumentert at slike mål ikke er oppfylt.

I praksis betyr dette at anlegg som har mistet driftstillatelsen, for eksempel på grunn av konkurs eller manglende driftsleder, stilles overfor betydelig høyere dokumentasjonskrav enn tilsvarende anlegg med kontinuerlig drift – selv om den tekniske tilstanden er lik. Dette skaper en vilkårlig forskjellsbehandling, som ikke kan begrunnes med reell risiko.

Et konkret eksempel er Bjorli skisenter, hvor flere eldre heiser som er i forsvarlig teknisk stand, nå står i boet som usikre verdier, da det er uvisst om driftstillatelse kan oppnås på nytt. Dette svekker både verdien av og mulighetene for gjenoppbygning av slike anlegg.

Forslaget i høringsnotatet knytter ettårsfristen for forenklet saksbehandling ved gjenoppstart til fristen for fjerning av taubane etter forskriftens § 2-6. Det legges imidlertid ikke opp til at forenklet saksbehandling skal kunne benyttes utover ett år, selv i tilfeller hvor videre drift fremstår som sannsynlig. Dette er etter vårt syn uheldig.

Vårt forslag:

- Forenklet saksbehandling bør benyttes også etter ett år i tilfellene der videre drift er sannsynliggjort og anlegget er i forsvarlig teknisk stand, jf. § 2-6. Dette vil ivareta både sikkerhetsmessige hensyn og næringslivets behov for forutsigbarhet og kontinuitet.

2. Fravær av driftsleder

Vi savner en regulering av tilfeller hvor driftstillatelse har bortfalt kun på grunn av fravær av godkjent driftsleder. I slike situasjoner bør det ikke stilles krav om ny dokumentasjon av hele det tekniske anlegget dersom heisen ellers er i forsvarlig stand.

Forslag til ny paragraf:

Dersom et anlegg mister driftstillatelsen på grunn av fravær av godkjent driftsleder, men ikke har gjennomgått vesentlige endringer og fortsatt er i forsvarlig teknisk stand, skal driftstillatelse kunne gis umiddelbart ved ny godkjenning av driftsleder og melding til SJT.

3. Endringer på taubaner

Vi støtter tydeliggjøring av hvilke endringer som utløser krav om godkjenning og hvilke som kun skal meldes. Forutsigbarhet og praktisk veiledning er avgjørende.

Vårt forslag:

Det bør utarbeides en veileder med typetilfeller og eksempler, for å sikre lik praksis og redusere usikkerhet i bransjen.

4. Akseptabelt sikkerhetsnivå

Vi støtter ønsket om å klargjøre begrepet. Det bør samtidig presiseres at vurdering av sikkerhetsnivå må bygge på faktisk risiko og teknisk tilstand, ikke på alder alene. Det bør være samsvar mellom krav og risikoprofil, slik at godt vedlikeholdte eldre heiser ikke automatisk anses som mindre sikre.

5. Overordnede konsekvenser

Forslaget om skjerpede krav etter ett års fravær av driftstillatelse vil svekke muligheten for ny oppstart og overtakelse av eksisterende anlegg. Det vil kunne føre til:

- Økt rivning av heiser som ellers kunne vært satt i drift igjen
- Lavere investeringsvilje i mindre anlegg
- Nedbygging av nærmiljøanlegg og breddeidrettstilbud

Vi erkjenner at SJT tidligere har foretatt konsekvensvurderinger, men vi mener det er behov for en ny vurdering av dette konkrete forslaget.

Oppsummering av våre forslag:

1. Tillat forenklet saksbehandling også etter ett år, når videre drift kan sannsynliggjøres.
 2. Fjern automatisk krav om samsvar med forordning (EU) 2016/424 ved gjenoppstart.
 3. Innfør særskilt regelverk for tilfeller med fravær av driftsleder.
 4. Utarbeid tydelig veileder for endringer på taubaner.
 5. Gjennomfør ny konsekvensvurdering av de foreslåtte endringene.
- Vi håper SJT tar våre innspill til etterretning og ser frem til videre dialog.

Med vennlig hilsen,

Norske alpinanlegg og fjelldestinasjoner

Camilla Sylling Clausen

Camilla Sylling Clausen
Generalsekretær